

॥ तैत्तिरीय संहिता ॥

॥ द्वितीयः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

साध्या वै देवाः सुवर्गकामा एत९ षड्रात्रमपश्यन्तमाहरन्तेनायजन्
ततो वै ते सुवर्गं लोकमायन् य एवं विद्वा९सः षड्रात्रमासते
सुवर्गमेव लोकं यन्ति देवसुत्रं वै षड्रात्रः प्रत्यक्षः३ ह्येतानि पृष्ठानि
य एवं विद्वा९सः षड्रात्रमासते साक्षादेव देवता अभ्यारोहन्ति
षड्रात्रो भवति षड्वा ऋतवः षट्पृष्ठानि (१)

पृष्ठैरेवर्तूनन्वारोहन्त्यृतुभिः संवत्सरन्ते संवत्सर एव प्रति
तिष्ठन्ति बृहद्रथन्तराभ्यां यन्तीयं वाव रथन्तरमसौ बृहदाभ्यामेव
यन्त्यथो अनयोरेव प्रति तिष्ठन्त्येते वै यज्ञस्याञ्जसायनी स्मृती
ताभ्यामेव सुवर्गं लोकं यन्ति त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेज एवाव
रुन्धते पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवाव रुन्धते सप्तदशः (२)

भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा अथो प्रैव तेन जायन्त एकविंशो
भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्दधते त्रिणवो भवति विजित्यै
त्रयस्त्रिंशो भवति प्रतिष्ठित्यै सदोहविर्धानिन एतेन षड्रात्रेण
यजेरन्नाश्वत्थी हविर्धानं चाग्नीध्रं च भवतस्तद्धि सुवर्ग्यं चक्रीवती
भवतः सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या उलूखलबुधो यूपो भवति

प्रतिष्ठित्यै प्राञ्चो यान्ति प्राडिंव हि सुवर्गः (३)

लोकः सरस्वत्या यान्त्येष वै देवयानः पन्थास्तमेवान्वारोहन्त्याः
यान्त्यवर्तिमेवान्यस्मिन्प्रतिषज्य प्रतिष्ठां गच्छन्ति यदा दशं शतं
कुर्वन्त्यथैकमुत्थानं शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रति
तिष्ठन्ति यदा शतं सहस्रं कुर्वन्त्यथैकमुत्थानं सहस्रसम्मितो
वा असौ लोकोऽमुमेव लोकमभि जयन्ति यदैषां प्रमीयेत यदा
वा जीयेरन्नथैकमुत्थानन्तद्धि तीर्थम् ॥ (४)

पृष्ठानि सप्तदशः सुवर्गो जयन्ति यदैकादश च ॥ [१]

कुसुरुबिन्द औद्दालकिरकामयत पशुमान्थस्यामिति स
एतं सप्तरात्रमाहरत्तेनायजत तेन वै स यावन्तो ग्राम्याः
पशवस्तानवारुन्ध य एवं विद्वान्थसप्तरात्रेण यजते यावन्त एव
ग्राम्याः पशवस्तानेवाव रुन्धे सप्तरात्रो भवति सप्त ग्राम्याः पशवः
सप्तराण्याः सप्त छन्दांस्युभयस्यावरुद्धौ त्रिवृदग्निष्टोमो भवति
तेजः (५)

एवाव रुन्धे पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवाव रुन्धे सप्तदशो
भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा अथो प्रैव तेन जायत एकविंशो
भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्धत्ते त्रिणवो भवति विजित्यै
पञ्चविंशोऽग्निष्टोमो भवति प्रजापतेरात्यै महाव्रतवानन्नाद्यस्यावरुद्धौ
विश्वजिथ्सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भवति सर्वस्याभिजित्यै यत्प्रत्यक्षम्पूर्वेष्वहं
पृष्ठान्युपेयुः प्रत्यक्षम् (६)

विश्वजिति यथा दुग्धामुपसीदत्येवमुत्तममहः स्यान्नैकरात्रश्चन
स्याद्बृहद्रथन्तरे पूर्वेष्वहःसूपं यन्तीयं वाव रथन्तरमसौ बृहदाभ्यामेव
न यन्त्यथो अनयोरेव प्रति तिष्ठन्ति यत्प्रत्यक्षं विश्वजितिं
पृष्ठान्युपयन्ति यथा प्रत्ता दुहे तादृगेव तत्॥ (७)

तेजं उपेयुः प्रत्यक्षं द्विचत्वारिंशच्च॥ [२]

बृहस्पतिरकामयत ब्रह्मवर्चसी स्यामिति स एतमष्टरात्रमपश्यत्तम
ततो वै स ब्रह्मवर्चस्यंभवद्य एवं विद्वानष्टरात्रेण यजते ब्रह्मवर्चस्येव
भवत्यष्टरात्रो भवत्यष्टाक्षरा गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसम्गायत्रियैव
ब्रह्मवर्चसमव रुन्धेऽष्टरात्रो भवति चतस्रो वै दिशश्चतस्रो-
ऽवान्तरदिशा दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमव रुन्धे (८)

त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेजं एवाव रुन्धे पञ्चदशो
भवतीन्द्रियमेवाव रुन्धे सप्तदशो भवत्यन्नाद्यस्यावरुद्धा अथो प्रैव
तेन जायत एकविंशो भवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्धत्ते
त्रिणवो भवति विजित्यै त्रयस्त्रिंशो भवति प्रतिष्ठित्यै पञ्चविंशो-
ऽग्निष्टोमो भवति प्रजापतेराप्त्यै महाव्रतवानन्नाद्यस्यावरुद्ध्यै
विश्वजिथ्सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भवति सर्वस्याभिजित्यै॥ (९)

दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमवरुन्धेऽभिजित्यै॥ [३]

प्रजापतिः प्रजा असृजत् ताः सृष्टाः क्षुधं न्यायन्त्स एतं
नवरात्रमपश्यत्तमाहरत्तेनायजत् ततो वै प्रजाभ्योऽ कल्पत् यर्हि

प्रजाः क्षुधं निगच्छेयुस्तरहि नवरात्रेण यजेतेमे हि वा एतासां लोका
अक्लृप्ता अथैताः क्षुधं नि गच्छन्तीमानेवाभ्यो लोकान्कल्पयति
तान्कल्पमानान्प्रजाभ्योऽनु कल्पते कल्पन्ते (१०)

अस्मा इमे लोका ऊर्जं प्रजासु दधाति त्रिरात्रेणैवेमं
लोकं कल्पयति त्रिरात्रेणान्तरिक्षं त्रिरात्रेणामुं लोकं यथा
गुणे गुणमन्वस्यत्येवमेव तल्लोके लोकमन्वस्यति धृत्या
अशिथिलम्भावाय ज्योतिर्गौरायुरिति ज्ञाताः स्तोमा भवन्तीयं
वाव ज्योतिरन्तरिक्षं गौरसावायुरेष्वेव लोकेषु प्रति तिष्ठन्ति ज्ञात्रं
प्रजानाम् (११)

गच्छति नवरात्रो भवत्यभिपूर्वमेवास्मिन्तेजो दधाति यो
ज्योगामयावी स्यात्स नवरात्रेण यजेत प्राणा हि वा एतस्याधृता
अथैतस्य ज्योगामयति प्राणानेवास्मिन्दाधारोत यदीतासुर्भवति
जीवत्येव॥ (१२)

कल्पन्ते प्रजानाञ्चयस्त्रिंशच्च॥ [४]

प्रजापतिरकामयत् प्र जायेयेति स एतं दशहोतारमपश्यत्तमं जुहो
दशरात्रमसृजत् तेन दशरात्रेण प्राजायत दशरात्राय दीक्षिष्यमाणो
दशहोतारं जुहुयादशहोत्रैव दशरात्रं सृजते तेन दशरात्रेण प्र
जायते वैराजो वा एष यज्ञो यद्दशरात्रो य एवं विद्वान्दशरात्रेण
यजते विराजमेव गच्छति प्राजापत्यो वा एष यज्ञो यद्दशरात्रः (१३)

य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते प्रैव जायत इन्द्रो वै
 सदृङ्देवताभिरासीत्स न व्यावृतमगच्छत्स प्रजापतिमुपाधावत्
 तस्मा एतं दशरात्रम्प्रायच्छुत्तमाहरत्तेनायजत ततो वै सौ-
 ऽन्याभिर्देवताभिर्यावृतमगच्छद्य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते
 व्यावृतमेव पाप्मना भ्रातृव्येण गच्छति त्रिककुद्वै (१४)

एष यज्ञो यदशरात्रः ककुत्पञ्चदशः ककुदैकविंशः
 ककुत्रयस्त्रिंशो य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते त्रिककुदेव
 समानानां भवति यजमानः पञ्चदशो यजमान एकविंशो
 यजमानस्त्रयस्त्रिंशः पुर इतरा अभिचर्यमाणो दशरात्रेण
 यजेत देवपुरा एव पर्यूहते तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो भवति
 नैनमभिचरन्त्स्तृणुते देवासुराः संयत्ता आसन्ते देवा एताः (१५)

देवपुरा अपश्यन् यदशरात्रस्ताः पर्यूहन्त तेषां
 न कुतश्चनोपाव्याधोऽभवत्ततो देवा अभवन्परासुरा यो
 भ्रातृव्यवान्स्यात्स दशरात्रेण यजेत देवपुरा एव पर्यूहते
 तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो भवति भवत्यात्मना परास्य भ्रातृव्यो
 भवति स्तोमः स्तोमस्योपस्तिर्भवति भ्रातृव्यमेवोपस्तिं कुरुते
 जामि वै (१६)

एतत्कुर्वन्ति यज्यायांसः स्तोममुपेत्य कनीयांसमुपयन्ति
 यदग्निष्टोमसामान्यवस्ताच्च परस्ताच्च भवन्त्यजामित्वाय

त्रिवृदग्निष्टोमोऽग्निष्टोदाग्नेयीषु भवति तेज एवाव रुन्धे पञ्चदश उक्थ्य
 ऐन्द्रीष्विन्द्रियमेवाव रुन्धे त्रिवृदग्निष्टोमो वैश्वदेवीषु पुष्टिमेवाव
 रुन्धे सप्तदशोऽग्निष्टोमः प्राजापत्यासु तीव्रसोमोऽन्नाद्यस्यावरुद्धा
 अथो प्रैव तेन जायते (१७)

एकविंश उक्थ्यः सौरीषु प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्धत्ते
 सप्तदशोऽग्निष्टोमः प्राजापत्यासूपहव्य उपहवमेव गच्छति
 त्रिणवावग्निष्टोमावभित ऐन्द्रीषु विजित्यै त्रयस्त्रिंश उक्थ्यो
 वैश्वदेवीषु प्रतिष्ठित्यै विश्वजिह्वसर्वपृष्ठोऽ तिरात्रो भवति
 सर्वस्याभिजित्यै॥ (१८)

प्राजापत्यो वा एष यज्ञो यद्वंशरात्रस्त्रिकुक्कुद्धा एता वै जायन्त एकत्रिंशच्च॥ [५]

ऋतवो वै प्रजाकामाः प्रजां नाविन्दन्त तेऽकामयन्त
 प्रजां सृजेमहि प्रजामव रुन्धीमहि प्रजां विन्देमहि प्रजावन्तः
 स्यामेति त एतमेकादशरात्रमपश्यन्तमाहरन्तेनायजन्त ततो वै ते
 प्रजामसृजन्त प्रजामवारुन्धत प्रजामविन्दन्त प्रजावन्तोऽभवन्त
 ऋतवोऽभवन्तदार्तवानामार्तवत्वमृतूनां वा एते पुत्रास्तस्मात् (१९)

आर्तवा उच्यन्ते य एवं विद्वांस एकादशरात्रमासते
 प्रजामेव सृजन्ते प्रजामव रुन्धते प्रजां विन्दन्ते प्रजावन्तो
 भवन्ति ज्योतिरतिरात्रो भवति ज्योतिरेव पुरस्ताद्वधते सुवर्गस्य
 लोकस्यानुख्यात्यै पृष्ठ्यः षडहो भवति षड्वा ऋतवः षट्षष्टानि

पृष्ठैरेवतूनन्वारोहन्त्यृतुभिः संवत्सरन्ते संवत्सर एव प्रति तिष्ठन्ति
चतुर्विंशो भवति चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री (२०)

गायत्रमब्रह्मवर्चसङ्गायत्रियामेव ब्रह्मवर्चसे प्रति तिष्ठन्ति
चतुश्चत्वारिंशो भवति चतुश्चत्वारिंशदक्षरा त्रिष्टुगिन्द्रियं
त्रिष्टुत्रिष्टुभ्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठन्त्यष्टाचत्वारिंशो भवत्यष्टाचत्वारिंशदक्षरा
जगती जागताः पशवो जगत्यामेव पशुषु प्रति तिष्ठन्त्येकादशरात्रो
भवति पञ्च वा ऋतव आर्तवाः पञ्चतुष्वेवार्तवेषु संवत्सरे प्रतिष्ठाय
प्रजामव रुन्धतेऽतिरात्रावभितो भवतः प्रजायै परिगृहीत्यै॥ (२१)

तस्माद्गायत्र्येकात्रपञ्चाशच्च॥

[६]

ऐन्द्रवायवाग्राङ्गृहीयाद्यः कामयेत यथापूर्वं प्रजाः कल्पेरन्निति
यज्ञस्य वै क्लृप्तिमनु प्रजाः कल्पन्ते यज्ञस्याक्लृप्तिमनु न
कल्पन्ते यथापूर्वमेव प्रजाः कल्पयति न ज्यायांसं
कनीयानति कामत्यैन्द्रवायवाग्राङ्गृहीयादामयाविनः प्राणेन
वा एष व्यृध्यते यस्यामयति प्राण ऐन्द्रवायवः प्राणेनैवैनं
समर्धयति मैत्रावरुणाग्राङ्गृहीरन् येषां दीक्षितानां प्रमीयेत (२२)

प्राणापानाभ्यां वा एते व्यृध्यन्ते येषां दीक्षितानां प्रमीयन्ते
प्राणापानौ मित्रावरुणौ प्राणापानावेव मुखतः परि हरन्त
आश्विनाग्राङ्गृहीतानुजावरौऽश्विनौ वै देवानामानुजावरौ पश्चेवाग्रं
पर्येतामश्विनावेतस्य देवता य आनुजावरस्तावेवैनमग्रं परि णयतः
शुक्राग्राङ्गृहीत गुतश्रीः प्रतिष्ठाकामोऽसौ वा आदित्यः शुक्र

एषोऽन्तोऽन्तम्मनुष्यः (२३)

श्रियै गुत्वा नि वर्ततेऽन्तादेवान्तमा रंभते न ततः
 पापीयान्भवति मन्थ्यग्रान्गृहीताभिचरन्त्रार्तपात्रं वा एतद्यन्मन्थिपात्रम्मृ
 ग्राहयति ताजगार्तिमाच्छत्याग्रयणाग्रान्गृहीत यस्य पिता पितामहः
 पुण्यः स्यादथ तन्न प्राप्नुयाद्वाचा वा एष इन्द्रियेण व्यूध्यते यस्य
 पिता पितामहः पुण्यः (२४)

भवत्यथ तन्न प्राप्नोत्युरं इवैतद्यज्ञस्य वागिव यदाग्रयणो
 वाचैवैनमिन्द्रियेण समर्धयति न ततः पापीयान्भवत्युक्थ्याग्रान्गृहीताभि
 सर्वेषां वा एतत्पात्राणामिन्द्रियं यदुक्थ्यपात्रं सर्वेणैवैनमिन्द्रियेणाति
 प्र युङ्क्ते सरस्वत्यभि नो नेषि वस्य इति पुरोरुचं कुर्याद्वाग्वै (२५)

सरस्वती वाचैवैनमति प्र युङ्क्ते मा त्वत्क्षेत्राण्यरणानि
 गन्मेत्याह मृत्योर्वै क्षेत्राण्यरणानि तेनैव मृत्योः क्षेत्राणि न
 गच्छति पूर्णान्ग्रहान्गृहीयादामयाविनः प्राणान् वा एतस्य
 शुगृच्छति यस्यामयति प्राणा ग्रहाः प्राणानेवास्य शुचो मुञ्चत्युत
 यदीतासुर्भवति जीवत्येव पूर्णान्ग्रहान्गृहीयाद्यर्हि पर्जन्यो न
 वर्षेत्प्राणान् वा एतर्हि प्रजानां शुगृच्छति यर्हि पर्जन्यो न
 वर्षति प्राणा ग्रहाः प्राणानेव प्रजानां शुचो मुञ्चति ताजक्प्र
 वर्षति॥ (२६)

प्रमीयेत मनुष्यं ऋध्यते यस्य पिता पितामहः पुण्यो वाग्वा एव पूर्णान्ग्रहान्पञ्चविंशतिश्च॥ [७]

गायत्रो वा ऐन्द्रवायवो गायत्रम्प्रायणीयमहस्तस्मात्प्रायणीये-
 ऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णाति त्रैष्टुभो वै शुक्रस्त्रैष्टुभं
 द्वितीयमहस्तस्माद्वितीयेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णाति
 जागतो वा आग्रयणो जागतं तृतीयमहस्तस्मात्तृतीयेऽहन्नाग्रयणो
 गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णात्येतद्वै (२७)

यज्ञमापद्यच्छन्दाऽस्याप्रोति यदाग्रयणः श्वो गृह्यते यत्रैव
 यज्ञमदृशन्तत एवैनं पुनः प्र युङ्क्ते जगन्मुखो वै द्वितीयस्त्रिरात्रो
 जागत आग्रयणो यच्चतुर्थेऽहन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवैनमायतने
 गृह्णात्यथो स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते राथन्तरो वा ऐन्द्रवायवो
 राथन्तरं पञ्चममहस्तस्मात्पञ्चमेऽहन् (२८)

ऐन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णाति बारहतो वै शुक्रो
 बारहतः षष्ठमहस्तस्मात्षष्ठेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने
 गृह्णात्येतद्वै द्वितीयं यज्ञमापद्यच्छन्दाऽस्याप्रोति यच्छुक्रः श्वो
 गृह्यते यत्रैव यज्ञमदृशन्तत एवैनं पुनः प्र युङ्क्ते त्रिष्टुङ्मुखो वै
 तृतीयस्त्रिरात्रस्त्रैष्टुभः (२९)

शुक्रो यथ्सप्तमेऽहञ्छुक्रो गृह्यते स्व एवैनमायतने
 गृह्णात्यथो स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते वाग्वा आग्रयणो
 वागष्टममहस्तस्मादष्टमेऽहन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवैनमायतने
 गृह्णाति प्राणो वा ऐन्द्रवायवः प्राणो नवममहस्तस्मान्नवमे-
 ऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनमायतने गृह्णात्येतत् (३०)

वै तृतीयं यज्ञमापद्यच्छन्दाऽस्याप्रोति यदैन्द्रवायवः
 श्वो गृह्यते यत्रैव यज्ञमदृशन्तत एवैनं पुनः प्र युङ्क्तेऽथो
 स्वमेव छन्दोऽनु पर्यावर्तन्ते पथो वा एतेऽध्यपथेन यन्ति
 यैऽन्येनैन्द्रवायवात्प्रतिपद्यन्तेऽन्तः खलु वा एष यज्ञस्य
 यदृशममहर्दशमेऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते यज्ञस्य (३१)

एवान्तं गृत्वापथात्पन्थामपि यन्त्यथो यथा वहीयसा प्रतिसारं
 वहन्ति तादृगेव तच्छन्दाऽस्यन्योन्यस्य लोकमभ्यध्यायन्तान्येतेनैव
 देवा व्यवाहयन्नैन्द्रवायवस्य वा एतदायतनं यच्चतुर्थमहस्तस्मिन्नाग्रयणो
 गृह्यते तस्मादाग्रयणस्यायतने नवमेऽहन्नैन्द्रवायवो गृह्यते शुक्रस्य
 वा एतदायतनं यत्पञ्चमम् (३२)

अहस्तस्मिन्नैन्द्रवायवो गृह्यते तस्मादैन्द्रवायवस्यायतने
 सप्तमेऽहच्छुक्रो गृह्यत आग्रयणस्य वा एतदायतनं यत्षष्ठमहस्तस्मिन्
 गृह्यते तस्माच्छुक्रस्यायतनेऽष्टमेऽहन्नाग्रयणो गृह्यते छन्दाऽस्येव
 तद्वि वाहयति प्र वस्यंसो विवाहमाप्नोति य एवं वेदार्थो देवताभ्य
 एव यज्ञे संविदं दधाति तस्मादिदमन्योन्यस्मै ददाति॥ (३३)

एतद्वै पञ्चमेऽहन्नेष्टम एतद्गृह्यते यज्ञस्य पञ्चममन्यस्मा एकञ्च॥ [८]

प्रजापतिरकामयत् प्र जायेयेति स एतं द्वादशरात्रमपश्यत्तमाहंरत्
 ततो वै स प्राजायत् यः कामयेत् प्र जायेयेति स द्वादशरात्रेण
 यजेत् प्रैव जायते ब्रह्मवादिनो वदन्त्यग्निष्टोमप्रायणा यज्ञा अथ
 कस्मादतिरात्रः पूर्वः प्र युज्यत इति चक्षुषी वा एते यज्ञस्य

यदतिरात्रौ कनीनिके अग्निष्टोमौ यत् (३४)

अग्निष्टोमं पूर्वं प्रयुञ्जीरन्बहिर्धा कनीनिके दध्युस्तस्मादतिरात्रः
पूर्वः प्र युज्यते चक्षुषी एव यज्ञे धित्वा मध्यतः कनीनिके प्रति दधति
यो वै गायत्रीं ज्योतिःपक्षां वेद ज्योतिषा भासा सुवर्गं लोकमेति
यावन्निष्टोमौ तौ पक्षौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मैषा वै गायत्री
ज्योतिःपक्षा य एवं वेद ज्योतिषा भासा सुवर्गं लोकम् (३५)

एति प्रजापतिर्वा एष द्वादशधा विहितो यद्वादशरात्रौ
यावन्तिरात्रौ तौ पक्षौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मा प्रजा-
पतिर्वावैष सन्धस्द्ध वै सत्रेण स्पृणोति प्राणा वै सत्प्राणानेव
स्पृणोति सर्वासां वा एते प्रजानां प्राणैरासते ये सत्रमासते
तस्मात्पृच्छन्ति किमेते सत्रिण इति प्रियः प्रजानामुत्थितो भवति
य एवं वेद॥ (३६)

अग्निष्टोमौ यत्सुवर्गलोकं प्रियः प्रजानां पञ्च च॥ [९]

न वा एषोऽन्यतो वैश्वानरः सुवर्गाय लोकाय प्राभवदूर्ध्वो ह वा
एष आतत आसीत्ते देवा एतं वैश्वानरं पर्यौहन्धसुवर्गस्य लोकस्य
प्रभूत्या ऋतवो वा एतेन प्रजापतिमयाजयन्तेष्वार्धोदधि तदृध्नोति
ह वा ऋत्विक्षु य एवं विद्वान्द्वादशाहेन यजते तेऽस्मिन्नेच्छन्त स
रसमहं वसन्ताय प्रायच्छत् (३७)

यवं ग्रीष्मायौषधीर्वरूषाभ्यो व्रीहीञ्छुरदे माषतिलौ

हेमन्तशिशिराभ्यान्तेनेन्द्रं प्रजापतिरयाजयत्ततो वा इन्द्रोऽभवत्तस्मादाहुरानुजावरस्य यज्ञ इति स ह्येतेनाग्रेऽयं जतैष ह वै कुणपमत्ति यः सत्रे प्रतिगृह्णाति पुरुषकुणपमंश्चकुणपङ्गौर्वा अन्नं येन पात्रेणान्मिभ्रति यत्तन्न निर्णेनिजति ततोऽधि (३८)

मलं जायत एक एव यजेतैको हि प्रजापतिराध्रौद्वादश रात्रीर्दीक्षितः स्याद्वादश मासाः संवत्सरः संवत्सरः प्रजापतिः प्रजापतिर्ववैष एष ह त्वै जायते यस्तपसोऽधि जायते चतुर्धा वा एतास्तिस्त्रस्तिस्त्रो रात्रयो यद्वादशोपसदो याः प्रथमा यज्ञं ताभिः सम्भरति या द्वितीया यज्ञं ताभिरा रभते (३९)

यास्तृतीयाः पात्राणि ताभिर्निर्णेनित्ते याश्चतुर्थीरपि ताभिरात्मानमन्तरतः शुन्यते यो वा अस्य पशुमत्ति मा९स९ सौ९ति यः पुरोडाशमस्तिष्क९ स यः परिवापं पुरीष९ स य आज्यममृज्जान९ स यः सोम९ स्वेद९ सोऽपि ह वा अस्य शीर्षण्या निष्पदः प्रति गृह्णाति यो द्वादशाहे प्रतिगृह्णाति तस्माद्द्वादशाहेन न याज्यमपाम्नो व्यावृत्त्यै॥ (४०)

अयच्छ्रुदधि रभते द्वादशाहेन चत्वारि च॥ [१०]

एकस्मै स्वाहा द्वाभ्या९ स्वाहा त्रिभ्यः स्वाहा चतुर्भ्यः स्वाहा पञ्चभ्यः स्वाहा षड्भ्यः स्वाहा सप्तभ्यः स्वाहा ऽष्टाभ्यः स्वाहा नवभ्यः स्वाहा दशभ्यः स्वाहाैकादशभ्यः स्वाहा द्वादशभ्यः स्वाहा त्रयोदशभ्यः स्वाहा चतुर्दशभ्यः स्वाहा पञ्चदशभ्यः स्वाहा षोडशभ्यः

स्वाहा॑ सप्तद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ऽष्टाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ैका॒न्न वि॑श॒त्यै स्वाहा॑
 नव॑वि॒शत्यै॑ स्वाहा॑ैका॒न्न च॑त्वारि॒शते॑ स्वाहा॑ नव॑च॒त्वारि॒शते॑
 स्वाहा॑ैका॒न्न ष॑ष्ट्यै स्वाहा॑ नव॑ष॒ष्ट्यै स्वाहा॑ैका॒न्नाशी॑त्यै स्वाहा॑
 नवा॑शीत्यै स्वाहा॑ैका॒न्न श॑ताय॒ स्वाहा॑ श॒ताय॒ स्वाहा॑ द्वाभ्या॑
 श॒ताभ्या॑ꣳ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥ (४१)

नव॑च॒त्वारि॒शते॑ स्वाहा॑ैका॒न्नैक॑वि॒शतिश्च॑॥ [११]

एक॑स्मै स्वाहा॑ त्रि॒भ्यः स्वाहा॑ प॒ञ्चभ्यः॑ स्वाहा॑ सप्त॒भ्यः स्वाहा॑
 न॒वभ्यः॑ स्वाहा॑ैका॒दश॒भ्यः स्वाहा॑ त्रयो॒दश॒भ्यः स्वाहा॑ प॒ञ्चद॒शभ्यः॑
 स्वाहा॑ सप्तद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ैका॒न्न वि॑श॒त्यै स्वाहा॑ नव॑वि॒शत्यै॑
 स्वाहा॑ैका॒न्न च॑त्वारि॒शते॑ स्वाहा॑ नव॑च॒त्वारि॒शते॑ स्वाहा॑ैका॒न्न
 ष॑ष्ट्यै स्वाहा॑ नव॑ष॒ष्ट्यै स्वाहा॑ैका॒न्नाशी॑त्यै स्वाहा॑ नवा॑शीत्यै
 स्वाहा॑ैका॒न्न श॑ताय॒ स्वाहा॑ श॒ताय॒ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥ (४२)

एक॑स्मै त्रि॒भ्यः प॑ञ्चा॒शत्॥ [१२]

द्वाभ्या॑ꣳ स्वाहा॑ च॒तुर्भ्यः॑ स्वाहा॑ ष॒ड्भ्यः॑ स्वाहा॑ऽष्टा॒भ्यः स्वाहा॑
 द॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ द्वा॒दश॒भ्यः स्वाहा॑ च॒तुर्द॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ षोड॒शभ्यः॑
 स्वाहा॑ऽष्टाद॒शभ्यः॑ स्वाहा॑ वि॑श॒त्यै स्वाहा॑ऽष्टान॑वत्यै स्वाहा॑ श॒ताय॒
 स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥ (४३)

द्वाभ्या॑म॒ष्टान॑वत्यै ष॒ड्वि॒शतिः॑॥ [१३]

त्रिभ्यः स्वाहा पञ्चभ्यः स्वाहा सप्तभ्यः स्वाहा नवभ्यः
 स्वाहाैकादशभ्यः स्वाहा त्रयोदशभ्यः स्वाहा पञ्चदशभ्यः स्वाहा
 सप्तदशभ्यः स्वाहाैकान्न विंशत्यै स्वाहा नवविंशत्यै स्वाहाैकान्न
 चत्वारिंशते स्वाहा नवचत्वारिंशते स्वाहाैकान्न षष्ट्यै स्वाहा
 नवषष्ट्यै स्वाहाैकान्नाशीत्यै स्वाहा नवाशीत्यै स्वाहाैकान्न शताय
 स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (४४)

त्रिभ्योऽष्टाचत्वारिंशत्॥ [१४]

चतुर्भ्यः स्वाहाऽष्टाभ्यः स्वाहा द्वादशभ्यः स्वाहा षोडशभ्यः
 स्वाहा विंशत्यै स्वाहा षण्णवत्यै स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै
 स्वाहा॥ (४५)

चतुर्भ्यः षण्णवत्यै षोडश॥ [१५]

पञ्चभ्यः स्वाहा दशभ्यः स्वाहा पञ्चदशभ्यः स्वाहा विंशत्यै
 स्वाहा पञ्चनवत्यै स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (४६)

पञ्चभ्यः प्रश्ननवत्यै चतुर्दश॥ [१६]

दशभ्यः स्वाहा विंशत्यै स्वाहा त्रिंशते स्वाहा चत्वारिंशते
 स्वाहा पञ्चाशते स्वाहा षष्ट्यै स्वाहा सप्तत्यै स्वाहाऽशीत्यै स्वाहा
 नवत्यै स्वाहा शताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (४७)

दशभ्यो द्वाविंशतिः॥ [१७]

वि॒श॒त्यै स्वाहा॑ च॒त्वारि॒श॒ते स्वाहा॑ ष॒ष्ट्यै स्वाहा॑ऽशी॒त्यै
स्वाहा॑ श॒ताय॒ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥ (४८)

वि॒श॒त्यै द्वाद॑श॥ [१८]

प॒ञ्चा॒श॒ते स्वाहा॑ श॒ताय॒ स्वाहा॑ द्वा॒भ्या॑ः श॒ताभ्या॑ऽ स्वाहा॑
त्रि॒भ्यः श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ च॒तुर्भ्यः॒ श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ प॒ञ्च॒भ्यः श॒तेभ्यः॒
स्वाहा॑ ष॒ड्भ्यः श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ स॒प्त॒भ्यः श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ऽष्टा॒भ्यः
श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ न॒व॒भ्यः श॒तेभ्यः॒ स्वाहा॑ स॒हस्रा॑य॒ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै
स्वाहा॑॥ (४९)

प॒ञ्चा॒श॒ते द्वात्रि॑ंशत्॥ [१९]

श॒ताय॒ स्वाहा॑ स॒हस्रा॑य॒ स्वाहा॑ऽयु॒ताय॒ स्वाहा॑ नि॒यु॒ताय॒
स्वाहा॑ प्र॒यु॒ताय॒ स्वाहा॑ऽर्बु॒दाय॒ स्वाहा॑ न्य॒र्बु॒दाय॒ स्वाहा॑ स॒मु॒द्राय॒
स्वाहा॑ म॒ध्याय॒ स्वाहा॑ऽन्ताय॒ स्वाहा॑ प॒रा॒र्धाय॒ स्वाहा॑ऽष॒से स्वाहा॑
व्यु॒ष्ट्यै स्वाहा॑दे॒ष्य॒ते स्वाहा॑द्यु॒ते स्वाहा॑दि॒ताय॒ स्वाहा॑ सु॒व॒र्गाय॒
स्वाहा॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥ (५०)

श॒ताय॒ष्टात्रि॑ंशत्॥ [२०]

प्र॒जव॑ ब्रह्म॒वादि॑नः कि॒मेष॑ वा आ॒प्त आ॑दि॒त्या उ॒भयोः॑ प्र॒जाप॑ति॒रन्वा॒यन्नि॒न्द्रो वै स॒दङ्घ्रि॑न्द्रो वै शि॒थिलः॑
प्र॒जाप॑ति॒रकाम॑य॒तान्ना॒दः सा वि॒राड्सावा॑दि॒त्याऽर्वाङ्मु॒ता मे॒ऽग्नि॒ना स्वाहा॑धि॒न्द्रोऽङ्घ्रे॑ताय॒ कृ॒ष्णायौष॑धी॒भ्यो
व॒न॒स्पति॑भ्यो वि॒श॒तिः॥ [२१]

This PDF was downloaded from <http://stotrasamhita.github.io>.

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>